

Regulamin VI Powiatowego Konkursu Historycznego

„Dla przeszłych i przyszłych lat”

dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych powiatu chrzanowskiego.

Edycja 2017: *Żyli wśród nas. Dzieje i kultura żydowskich mieszkańców powiatu chrzanowskiego*

I. Podstawa prawna konkursu

Konkurs organizowany jest zgodnie z Rozporządzeniem MENiS z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. z 2002 r. Nr 13, poz. 125 oraz z 2009 r. Nr 126, poz. 1041)

II. Organizator

Organizatorem konkursu jest Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich, ul. Mickiewicza 13, 32-500 Chrzanów.

Współpraca

Konkurs wspierają liczni partnerzy, sponsorzy, patroni honorowi i medialni.

III. Temat i cele konkursu

Ziemia chrzanowska to rejon o średniowiecznym rodowodzie, ciekawej historii i tradycji. Niestety wiedza jego mieszkańców o przeszłości jest skromna.

Konkurs ma służyć poznaniu przez uczniów historii swojej małej Ojczyzny. Ma na celu przybliżyć życie, kulturę, obyczaje przodków i postaci ich samych. Nie tylko po to, by po prostu znać przeszłość. Ale by kształtować przyszłość i - jak pisał Tukidydes - „wyrobić sobie sąd o takich samych lub podobnych wydarzeniach, jakie zgodnie ze zwykłą kolejną spraw ludzkich mogą zajść w przyszłości”. Bowiem „historia nauczycielką życia jest” /Cyceron/.

W tegorocznej edycji sięgamy po temat trudny, lecz fascynujący. Chcemy przypomnieć, że na naszej ziemi żył naród, który dla współczesnych ludzi jest obcy, wręcz egzotyczny, zapomniany... Tymczasem Żydzi byli naszymi sąsiadami, współziomkami. Oni, w wyniku tragicznego wydarzenia dziejowego jakim był Holocaust, odeszli, a my zostaliśmy, ale mamy obowiązek o nich pamiętać. Mimo czasami trudnej historii wzajemnych stosunków. W ten sposób chcemy przełamać „upokarzające dziedzictwo wzajemnych oskarżeń, fałszywych informacji, moralnego zamętu”, jak to określił Norman Davis. Uczniowie poznają historię osiedlania się Żydów na terenie powiatu, ich kulturę, religię, obyczaje i osoby, będące ważne dla całej społeczności mieszkańców. Zaznajomią się z ich działalnością gospodarczą, społeczną i kulturową. Będą mogli odkryć miejsca posiadające żydowską genezę.

VII. Informacje dodatkowe

Adres do korespondencji:

Muzeum w Chrzanowie im. I. i M. Mazarakich

ul. Mickiewicza 13

32-500 Chrzanów

tel./fax (32) 623 51 73

tel. kom. 515 694 261 (w godz. pracy Muzeum od. 8⁰⁰ do 15⁰⁰)

e-mail: mgawor@muzeum.chrzanow.pl

dopisek: **KONKURS: Dla przeszłych i przyszłych lat.**

Informacje dodatkowe w sprawie konkursu można otrzymać pod w/w numerami telefonów. Osobą odpowiedzialną ze strony Muzeum w Chrzanowie za organizację jest historyk Marta Gawor.

Dla laureatów konkursu w poszczególnych kategoriach przewidziano cenne nagrody i dyplomy, a dla nauczycieli przygotowujących (prowadzących) uczniów podziękowania i listy gratulacyjne.

Ostateczne decyzje w sprawie rozstrzygnięcia konkursu należą do Dyrektora Muzeum w Chrzanowie jako Organizatora.

Załącznik nr 1

Wzór zgłoszenia szkoły do udziału w V Powiatowym Konkursie Historycznym: „Dla przeszłych i przyszłych lat” dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych powiatu chrzanowskiego. Edycja 2017: *Żyli wśród nas. Dzieje i kultura żydowskich mieszkańców powiatu chrzanowskiego.*

(pieczęć szkoły)

(miejscowość, dnia)

**Muzeum w Chrzanowie
im. I. i M. Mazarakich
ul. Mickiewicza 13
32-500 Chrzanów**

**Konkurs: „Dla przeszłych i przyszłych pokoleń”
Edycja 2017: *Żyli wśród nas. Dzieje i kultura żydowskich mieszkańców powiatu chrzanowskiego.***

ZGŁOSZENIE SZKOŁY DO UDZIAŁU W KONKURSIE

Dyrekcja szkoły zgłasza do udziału w konkursie następujących uczniów:

Lp.	Imię i nazwisko ucznia	Klasa	Nauczyciel prowadzący

Dyrektor Szkoły

Załącznik nr 2

Wzór protokołu z przebiegu I etapu V Powiatowego Konkursu Historycznego: „Dla przeszłych i przyszłych lat” dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych powiatu chrzanowskiego. Edycja 2017: *Żyli wśród nas. Dzieje i kultura żydowskich mieszkańców powiatu chrzanowskiego*.

(pieczęć szkoły)

(miejsce, dnia)

**Muzeum w Chrzanowie
im. I. i M. Mazarakich
ul. Mickiewicza 13
32-500 Chrzanów**

**Konkurs: „Dla przeszłych i przyszłych pokoleń”
Edycja 2017: *Żyli wśród nas. Dzieje i kultura żydowskich mieszkańców powiatu chrzanowskiego***

Protokół z przebiegu I etapu Powiatowego Konkursu Historycznego

W dniu 28.02.2017 r. o godz. 10⁰⁰ przeprowadzono Powiatowy Konkurs Historyczny.

Do konkursu zgłosiło się: _____ uczniów.

Organizator dostarczył: _____ testów.

Uczniowie wypełnili: _____.

Przewodniczący Szkolnej Komisji

Członkowie Szkolnej Komisji

Załącznik nr 3

Zakres tematyczny V Powiatowego Konkursu Historycznego: „Dla przeszłych i przyszłych lat” dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych powiatu chrzanowskiego. Edycja 2017: *Żyli wśród nas. Dzieje i kultura żydowskich mieszkańców powiatu chrzanowskiego.*

Szkoła podstawowa

1. Zarys historii Żydów w Małopolsce ze szczególnym uwzględnieniem Chrzanowa (statut kaliski, prawodawstwo Kazimierza Wielkiego, miasto Kazimierz, sejm Żydów polskich, sytuacja Żydów w XVII i XVIII w., polityka władz austriackich – działania Józefa II, równouprawnienie Żydów po 1866 r.; kiedy pojawiają się w Chrzanowie, prawo dla Żydów w Chrzanowie, zajęcia, rozwój wspólnoty chrzanowskiej).
2. Miejsca związane z Żydami w Chrzanowie: Plac Tysiąclecia, Rynek, ulica Mickiewicza, Aleja Henryka, ulica Sądowa, ulica Świętokrzyska, ulica Grunwaldzka, ulica 3 Maja, kirkut.
3. Święta żydowskie: Szabat, Pesach, Chanuka.
4. Kultura i obyczaje: obrzezanie, bar micwa i bat micwa, reguły odżywiania, Tora, mezuz, menora, synagoga i kirkut.

Szkoły gimnazjalne

Jak szkoła podstawowa oraz:

1. Zarys historii Żydów w Małopolsce ze szczególnym uwzględnieniem Trzebini.
2. Miejsca związane z Żydami w Trzebini.
3. Święta żydowskie: Nowy Rok, Sukot, Purim.
4. Kultura i obyczaje: małżeństwo i rozwód, postrzyżyny, tefilin, gmina żydowska.

Szkoły ponadgimnazjalne

Jak szkoła podstawowa i gimnazjalna oraz:

5. Zarys historii Żydów w Małopolsce ze szczególnym uwzględnieniem Libiąża.
6. Miejsca związane z Żydami w Libiążu.
7. Święta żydowskie: Jom Kipur, Szawot.
8. Kultura i obyczaje: choroba, umieranie, śmierć, mykwa, szkoła.

Załącznik nr 4

Bibliografia V Powiatowego Konkursu Historycznego: „Dla przeszłych i przyszłych lat” dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych powiatu chrzanowskiego. Edycja 2017: *Żyli wśród nas. Dzieje i kultura żydowskich mieszkańców powiatu chrzanowskiego*.

Szkoła podstawowa

Literatura podstawowa

M. Duch, M. Dyngosz, *Małopolska bogata w kultury. Śladami historii i kultury Żydów w Małopolsce*. Przewodnik, Kraków 2009.

W. Hadyś, *Judaika w zbiorach Muzeum w Chrzanowie. Katalog*, Chrzanów 2003.

Historia i kultura Żydów polskich. Słownik, red. A. Cała, H. Węgrzynek, G. Zalewska, Warszawa 2000.

„Kronika Chrzanowska”, wydanie specjalne, sierpień 2007, nr 150 [online]
www.old.chrzanow.pl/index.php?id=2080

Wirtualny Sztetl, portal internetowy, [online] www.sztetl.org.pl

Wirtualne Muzea Małopolski, portal internetowy [online] muzea.malopolska.pl

Żydowska karta historii Chrzanowa, bezpłatny dodatek do tygodnika „Przełom”, maj 2007.

Literatura dodatkowa

T. Fałęcki, I. Sroka, *Chrzanów w latach okupacji 1939-1945*, w: *Chrzanów. Studia z dziejów miasta, t. II. Chrzanów współczesny, cz. I*, Chrzanów 1999.

B. Małecka, *Żydzi w Chrzanowie 1918-1939*, „Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego”, 1998, nr 3.

J. Pęckowski, *Chrzanów, miasto powiatowe w województwie krakowskim*, Chrzanów 2011.

J. Pęckowski, *Powiat chrzanowski pod okupacją*, Chrzanów 2014

S. Polaczek, *Powiat chrzanowski w W. Księstwie Krakowskim: monografia historyczno-geograficzna*, Kraków 1914.

J. Stoksik, *Właściciele Chrzanowa od początku XVII do 1 poł. XIX wieku i ich stosunek do miasta*, w: *Chrzanów. Studia z dziejów miasta i regionu do roku 1939*, Chrzanów 1998.

J. Stoksik, *Chrzanów i jego mieszkańcy od początku XVII do początku XIX wieku*, w: *Chrzanów. Studia z dziejów miasta i regionu do roku 1939*, Chrzanów 1998.

S. Świątek, *Miasto i społeczeństwo przełomu XIX i XX wieku*, w: *Chrzanów. Studia z dziejów miasta i regionu do roku 1939*, Chrzanów 1998.

Z. Wojas, *Chrzanów średniowieczny i nowożytny do połowy XVII wieku*, w: *Chrzanów. Studia z dziejów miasta i regionu do roku 1939*, Chrzanów 1998.

W pamięci i w sercu – Chrzanów we wspomnieniach Berka Grajowera, „Chrzanowskie Zeszyty Muzealne”, 2011, vol. 3.

W. Wyzina, *Kierków. Zabytek za kamiennym murem*, Chrzanów 2005.

F. Zacny, *Żydzi w Chrzanowie w XVII i XVIII wieku*, w: *Chrzanów. Studia z dziejów miasta i regionu do roku 1939*, Chrzanów 1998.

Andrzej Żbikowski, *Żydzi*, seria: *A to Polska właśnie*, Warszawa 1997.

Szkoła gimnazjalna

Literatura podstawowa

jak szkoły podstawowe oraz:

B. Małecka, *Żydzi w Chrzanowie 1918-1939*, „Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego”, 1998, nr 3.

Trzebinia. *Zarys dziejów miasta i regionu*, pod red. Feliksa Kiryka, Kraków 1994.

F. Zacny, *Żydzi w Chrzanowie w XVII i XVIII wieku*, w: *Chrzanów. Studia z dziejów miasta i regionu do roku 1939*, Chrzanów 1998.

Literatura dodatkowa

jak szkoły podstawowe

Szkoły ponadgimnazjalne

Literatura podstawowa

jak szkoły podstawowe i gimnazjalne oraz:

M. Leś-Rudnicka, *Historia Libiąża do 1939 roku* [online]
http://www.libiaz.pl/components/download/send.php?pos_id=125

S. P. De Vries Mzn., *Obrzędy i symbole Żydów*, Kraków 1999.

A. Żbikowski, *Żydzi*, seria: *A to Polska właśnie*, Warszawa 1997.

Literatura dodatkowa

jak szkoły podstawowe i gimnazjalne oraz

H. Dobrowolski, *Chrzanów w XVII i XVIII w.*, w: *Ziemia chrzanowska i Jaworzno. Monografia*, pod red. J. Lewandowskiej, Jaworzno 1969.

H. Dobrowolski, *Okres porozbiorowy i czasy najnowsze*, w: *Ziemia chrzanowska i Jaworzno. Monografia*, pod red. J. Lewandowskiej, Jaworzno 1969.

Najbardziej wyczerpującym opracowaniem tego zagadnienia będzie wydana przez Muzeum w Chrzanowie do końca br. książka pt. ***Żydzi chrzanowscy 1848-1946***.

Proponujemy, zwłaszcza młodszym uczestnikom konkursu, zapoznanie się z mniej obszernymi pozycjami, poruszającymi jednak problematykę konkursową wybiórczo. Literatura jest dostępna w bibliotekach gminnych oraz częściowo na portalach internetowych. Niektóre materiały będą udostępnione do pobrania na stronie internetowej Muzeum w Chrzanowie.

W pierwszej połowie stycznia 2017 r. w Muzeum w Chrzanowie będzie miała miejsce sesja popularno-naukowa poświęcona żydowskim mieszkańcom Chrzanowa, a po 20 stycznia odbędzie się spotkanie promujące w/w pozycję książkową.